GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 129. **Vineri 13|25 Novembre** **1881.**

Brasiovu, 12 Novembre.

Organulu oficialu alu Russiei „Journal de St. Petersbourg" saluta cu bucuria si cu multiumire numirea fostului ambasadoru la curtea russésca comite Kalnoky de ministru alu afaceriloru straine in Austro-Ungari'a, a unui barbatu cu calitati atàtu de „probate" diplomatice. Eata in puçine cuvinte icón'a nouei constelatiune in politic'a esterióra a monarchiei nóstre.

Va se dica, restabilirea aliantiei celoru trei imperati, care a fost anuntiata in Mesagiulu impetatului Germaniei, era unu faptu complinitu pre candu domnii Szlavy si Kallay isi dedeau silintia de-a linisti pe delegatii unguri asupra taimeloru ce se latisera in privinti'a acestei aliantie.

De ce te temi, arare-ori scapi — si Unguriloru trebue se le cada greu, cà tocmai intr'unu momentu, candu se credeau mai indispensabili cá vreodata, au fost lasati la o parte, fiindu chiamatu la postulu de esterne unu diplomatu, despre care se póte dice de acuma cu cea mai mare siguritate, cà numai „politica maghiara" nu va face si cà, cum dice „Egyetértés", in ori-ce altu locu, numai la Budapest'a nu va cautá punctulu de gravitare alu monarchiei.

Se dice cà comitele Andrássy a plecatu fórte mahnitu si desilusiunatu dela Vien'a. Si nici nu era alt'a de asteptatu. Asta véra inca, era omulu de statu celu mai distinsu si influentu in Austro-Ungari'a; cine era protectorulu baronului Haymerle, cine 'si dá aierulu de a luá in scutulu si protectiunea s'a chiaru si statulu vecinu romanu cu guvernu si cu Rege cu totu, cine pretindea prin organele unguresci cà Romaniei „nu-i este ertatu" a remané neutra, ci cà trebue „neamanatu" se aléga intre Russi'a si Austro-Ungari'a, déca nu „marele" diplomatu dela Terebes, pretinsulu amicu alu lui Bismarck si fratele de cruce alu lui Tisza? Dupa mórtea neasteptata a baronului Haymerle, cine era urmasiulu „naturalu" alu lui déca nu omulu „providentialu" alu monarchiei Andrássy, pe a caruia umeri se radimá, cá pe o „stanca de granitu" amiciti'a cu Germani'a d-lui de Bismarck?

Iute s'a stinsu gloriol'a cu care redactorii jidanomaghiari se sileau se incungiure figur'a maiestrului loru. Tóte au fost numai o ilusiune, amiciti'a cu Bismarck protectoratulu asupra lui Haymerle, influinti'a cea mare in consiliulu imperialu s. a. si comitele Andrássy a remasu omulu privatu si ministrulu in pensiune ce era si pe timpulu visitei sale la Sinai'a. Amu avutu dreptate dér' atunci candu amu sustienutu, cà visit'a lui nu avea importanti'a aceea, ce i se atribuea din partea diaristicei ungare.

Intr'o telegrama a fóiei „Indépendance Roumaine" se dice, cà imperatulu ar' fi voitu se cheme la ministeru pe comitele Andrássy, inse cuvintele pronuntiate de acestu barbatu de statu in sinulu delegatiunei la adres'a Italiei si a Romaniei ar' fi facutu impossibila venirea lui la guvernu. In ori-ce casu vorbirea din cestiune a lui Andrássy n'a pututu face o buna impressiune la curte, cu tóte astea elu potea deveni ministru, si déca totusi n'a devenitu, caus'a adeverata pare a fi, cà cercurile influente din capulu locului s'au ganditu la Kalnoky, dela care astépta cá se represente si se esecute politic'a loru, care in multe nu consuna cu a comitelui ungurescu.

Ori ce voru dice foile din Pest'a, dér' venirea lui Kalnoky semnifica o schimbare a directiunei politice de pêna acuma. Cu deosebire este intimitatea cu Russi'a si spriginirea causei Slaviloru din monarchia, care nu consuna cu principiele comitelui Andrássy. Canditatur'a acestuia a fost chiaru dilele trecute aspru combatuta de càtra diarele russesci. Este prin urmare afara de ori-ce indoiala, cà „politic'a maghiara" a lui Andrássy a suferitu unu cumplitu fiasco prin numirea comitelui Kalnoky.

Curentulu conservativu ce a cuprinsu sferele guvernului germanu s'a transplantatu si la Vien'a si pentru viitoriu se pare cà acestu curentu va predominá esclusivu situatiunea politica in acést'a monarchia.

Astadi póte se observe ori si cine, cà la Vien'a se lucréza cu sistema spre a conduce politic'a monarchiei in alte vagasie mai acomodate mersului desvoltarei interióre. Este vorb'a de a aduce in consonantia politic'a esterna cu cea interna si in deosebi cu aceea a cabinetului Taaffe. In privinti'a acést'a este de mare insemnatate ce se afirma, cà adeca Kalnoky a lucratu inca cá ambasadoru in Petersburg in favórea sistemului lui Taaffe.

Nu este numai o intemplare órba cà in septemanile din urma au fostu numiti in Austri'a la posturi insemnate barbati de-o culóre pronuntiata conservativa si federalista si cà mai deodata cu chiamarea lui Kalnoky, dlu Taaffe 'si-a formatu maiorîtate si in Herrenhaus prin numirea a duóespre diece membri pe vieatia, toti aderenti ai politicei lui.

Óre se remana tóte aceste schimbari fara nici o influintia asupra sistemului ce se practica la noi in opositiune cu principiele, cari conducu politic'a interióra a Cislaitaniei? Eata important'a intrebare a momentului. Nimenea nu va poté se ne deslusiésca mai bine asupra ei, decàtu timpulu, timpulu care vindeca ranele si resbuna tóte pecatele.

Vomu fi dér' si noi cu asteptare, cumu promitu a fi façia de noulu ministru de esterne si diuarele maghiare. Noue ne vine asteptarea mai lesne decàtu loru, càci este de multu, de candu totu asteptamu.

Intr'aceea inse nu trebue se uitamu de indatoririle ce le avemu façia de poporulu nostru. Se veghiamu dér' si se ne pregatimu pentru cá vina ce va veni se putemu continuá lupt'a nationala cu onóre si cu sperantia de reesire.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Foile oficiale dela Vien'a si Pest'a publica urmatórele autografe imperatesci:

Iubite comite K a l n o k y! Te numescu ministru alu casei Mele si ministru pentru afacerile esterióre, si 'ti incredintiezu totodata presidiulu in consiliulu de ministri comunu.

V i e n'a in 20 Novembre 1881.

F r a n c i s c u I o s i f u m. p.

Arthur comite B y l a n d t-R h e i d t m. p. F.M.L.

Iubite de S z l a v y! Te incunosciintiezu, cà pe ambasadorulu Meu, generalu Gustav Kalnoky, l'am numitu ministru alu casei Mele si ministru de esterne cu presidiulu in consiliulu de ministri comunu.

Totodata cu privire la autografulu Meu dela 12 Octobre a. c. te mantuiescu de representarea acestui ministeriu pe lenga multiamirea Mea recunoscetória.

V i e n'a in 20 Novembre 1881.

F r a n c i s c u I o s i f u m. p.

Comitele Kalnoky a plecatu la Petersburg spre a predá scrisorile sale monarchului, pe lenga persón'a caruia a fost acreditatu. Numirea lui publicandu-se inainte de a se reintórce, acést'a se considera cá unu semnu, cà noulu ministru are missiunea se inaugureze intimitatea austro-russésca si se prepare terenulu pentru viitórea intrevedere, dandu astfeliu de minciuna pe dnii Kallay si Slavy, cari sustieneau cà n'a fost nici pomenire de-o intrevedere intre imperatii Austriei si Russiei.

Nu ne-amu insielatu, candu amu sustienutu, cà numirea comitelui K a l n o k y a produsu o impressiune càtu se póte de neplacuta asupra politiciloru dela „P e s t e r L l o y d". Acést'a o dovedesce articlulu acestei fóie dela 21 l. c. Mai antaiu organulu comitelui Andrássy se preface, cá si candu n'ar' fi fost susprinsu prin numirea lui Kalnoky, inse totu se vede silitu a marturisi, cà mai antaiu s'a ganditu la numirea comitelui A n d r á s s y, apoi la aceea a siefului de sectiune K a l l a y si abia in a treia linea la numirea comitelui Gustav K a l n o k y. Dupa acést'a introducere „Pester Lloyd" dedica partea cea mai mare a articlului persónei comitelui Andrássy, luandu 'lu in aperare, candu nu'lu combate niminea si escusandu-'lu, candu nimenui nu-i vine in minte a'lu acusá. Fói'a pestana mai intrebuintiéza ocasiunea de a imputá centralistiloru nemti, cà prin laudele ce i-au facutu comitelui Andrássy, descriindu-lu c'a pe inimiculu de mórte alu federalistiloru, numai càtu i-au stricatu si au produsu o recéla façia de elu in partidulu lui Taaffe. Cu alte cuvinte indica, cà amiciti'a Nemtiloru centralisti manifestata acuma, a stricatu numai lui Andrássy, in locu de ai folosi.

In fine face „Pester Lloyd" strani'a incercare de a escusá pe comitele Andrássy, pentru cà nu s'a semtitu inca in positiune de a deveni earasi ministru de esterne. Sic! Asié dicea si vulpea, cà strugurii erau acri — in fapta inse ea nu putea ajunge pêna la ei. Si voinicosulu Max Falk ar' trebuì mai antaiu se ne dovedésca, cà Andrássy a fost imbiiatu din nou cu portofoliulu de esterne, cá se ne faca se credemu, cà elu n'a voitu inca se primésca, pentru cà, vedi dómne, elu considera pe Andrássy cá pe unu omu de statu prea insemnatu, decàtu cá se pasiésca din nou pe aren'a politica in timpuri normale numai spre a ocupá unu locu, ce a devenitu vacantu prin mórtea celuia ce'lu ocupá. Nu, comitelui Andrássy 'i este reservatu unu rolu multu mai importantu, candu monarchi'a va intrá in actiune, atunci elu de siguru v'a deveni ministru de esterne — numai sè se gasésca cine se-i ofere acestu postu. . . .

„Pester Lloyd" trece apoi la siefulu de sectiune K a l l a y, dicêndu, cà elu a preferitu mai bine se remana ceea ce este. Ce-e dreptu ar' fi fost si prea grabuicu avansamentulu lui la ministru, pêna candu inca abia au aflatu toti, cà din consulu la Belgradu a devenitu siefu de sectiune.

Dupa aceste lungi escursiuni „Pester Lloyd" revine asupra comitelui K a l n o k y. Acest'a, dice, a fost recunoscutu cá celu mai capabilu (intre diplomatii activi nota bene, càci mai pre susu de Andrássy nu póte fi nici unulu!?) Singur'a piedeca ce se parea, cà se opune numirei lui a fost, cà nu cunósce in detailu persónele influente nici relatiunile interne din ambele parti ale monarchiei. Se vede inse, cà acesti scrupuli au fost invinsi si Kalnoky va vedé cum o va scóte la cale cu estra-ordinar'a „influintia" ce ár' aveau-o ambii ministri-presiedinti asupra actiunei ministeriulu de esterne.

Mai departe face „P. Ll." cam silitu unele complimente talentului ce l'a doveditu Kalnoky si care l'a recunoscutu si monarchulu, scriindu pe marginea unui raportu alu lui Kalnoky, cà „unu asemenea talentu distinsu s'ar' poté intrebuintia si la unu postu mai insemnatu") Kalnoky era atunci in Kopenhagen) si apoi dice: aceea inse, cà Kalnoky a fost unu bravu ambasadoru, nu garantéza inca cà va fi si unu bunu ministru. Elu ar' fi mai multu unu spiritu criticu, care petrunde persónele si relatiunile, dér' este intrebare, déca, petrundiendu situatiunea, va poté se-o predomine si se esecute cu mana energica aceea, ce este bunu si in interessulu monarchiei. (à la Andrássy?) Acést'a va trebui se-o dovedésca inca in viitoriu.

„In càtu privesce — dice „P. Lloyd" — pretins'a colóre ultramontana si feudala a lui Kalnoky si cà densulu nu e tocmai amicu alu Ungariloru, puçinu ne nelinistesce (?) Prim'a afirmatiune se reduce la aceea, cà unu frate alu noului ministru este membru alu partidei feudale si ne aduce aminte de omulu din anecdota, despre care s'a disu, cà nu vorbesce frantiuzesce, dér' cà frate-seu scie se dica

cu flaut'a. Ce se atinge inse de semtiemintele comitelui Kalnoky façia de Ungari'a, nu le cunóscemu, ce-i dreptu; dér' déca Kalnoky va ocupá adi fotoliulu dela esterne va veni in curendu la convictiunea, cà in acést'a monarchia nu se póte face politica esteriόra fara vointi'a séu in contra vointiei Ungariei, si va fi bine si 'n propriulu lui interesu si alu politicei sale se-si càstige increderea „acestui factoru — putemu dice — decisivu. . ."

Càtu privesce afacerile interióre apoi „Pest. Ll." se mangaie cu aceea, cà comitele Kalnoky „nu va avé nici timpulu, nici voi'a, nici dreptulu, nici puterea de a se amestecá in ele" si déca totusi ar' avé vr'unu astfeliu de gandu, d-lu Kallay i-'lu va scóte din capu. Par' cà Kallay ar' avé missiunea, cá se supraveghieze pe viitoriulu lui siefu, buna-óra cum se intempla pe la noi cu càte unu pretoru de romanu, caruia i se dà unu adjunctu unguru. Inca de acuma se vorbesce, cà Kallay va fi tramisu cá ambasadoru la vr'o curte europénа. Dér' lui „Pester Lloyd" 'i trebuiea unu Unguru curatu la oficiulu de esterne si este inca bine, cà sub impregiurarile de façia, neavendu in càtrau, se multiumesce si c'unu siefu de sectiune, de calibrulu lui Andrássy. Póte cà li se va mai dá ocasiune mariloru politici dela „Lloyd" de a se esercé in virtutea abnegarei! —

In timpulu din urma s'a ivitu unu casu de recéla in relatiunile Belgiei cu Romani'a. Caus'a, dice „Curier. Rom.", este consululu belgianu din Bucuresci d. Hecht, care are totodata si meseri'a de bancheru. Acestu speculantu de fonduri, pe candu jócà rolulu de consulu, era unulu dintre adversarii guvernului romanu si s'a asociatu cu Landau si Kaufmann spre a umili si a pagubi statulu romanu. Guvernulu romanu, indata ce a semtitu acesta, a cerutu, cá se fia revocatu de càtra guvernulu belgianu. Inse guvernulu belgianu nu s'a aratatu dispusu a satisface guvernulu romanu.

Guvernulu belgianu se fi respunsu, cà numitulu agentu are dubl'a calitate de bancheru si de consulu si cà ceea ce ar' fi facutu in calitate de bancheru, nu 'lu ar' privi cá consulu. Numai atunci ar' fi comisu o abatere, déca ar fi facutu acte de vrajmasia contra guvernului romanu. Argumentulu este fórte subtilu si inadmissibilu, deórace nu se póte desparti consideratiunea morala de cea intelectuala, mai cu séma candu e vorb'a de unu representantu a unui statu.

Guvernulu romanu totusi a semtitu trebuinti'a de a fi satisfacutu si fiindcà nu i s'a datu satisfacti'a dela Bruxelles, elu a càutatu se 'si-o faca insusi, usandu de facultatea ce-o are si retragêndu consulului Hecht executorulu.

De aci a resultatu o recéla in relatiunile ambeloru guverne, care credemu cà a fost caus'a de nici nu s'a comunicatu guvernului romanu, dupa obiceiu, onomastic'a M. S. Regelui Belgiei, in càtu guvernulu romanu n'a pututu se iè parte la felicitarile usitate. Se spera inse, cà ambele guverne voru ajunge la o intielegere in acésta regretabila afacere.

Gambett'a.

Vestea despre venirea lui Gambett'a la càrm'a Françiei produse peste totu o mare sensatiune. Tóta lumea se intréba astadi cu unu deosebitu interesu: Ce cale va apucá dictatorulu de odinióra? Respunsurile ce se dau la acésta intrebare suntu diferite, càci fiacarui'a 'i place se judece din punctulu seu de vedere, se judece dupa interesele, de care este condusu. Interesante suntu aceste pareri subiective, déra cu multu mai interesante si totodata si de óre-care valóre suntu opiniunile basate pe trecutulu lui Gambett'a, isvorite din studiearea persónei lui. Unulu din scriitorii cei mai competenti, cari s'au ocupatu in dilele din urma cu persón'a lui Gambett'a este cunoscutulu filo-romanu Louis Ulbach. Ulbach a publicatu unu feuilleton in „N. Fr. Presse" din Vien'a si din acestu feuilleton ne permitemu a impartasí cetitoriloru nostri partile, care credemu, cà-i va interesá mai multu.

„Suntu duόedieci de ani" — incepe Ulbach, — „dér' 'mi aducu bine aminte, cá si cumu s'ar' fi intemplatu numai eri, de càndu me preamblamu pe tiermurii Senei cu amiculu meu Emanuilu Arago, cu acelasi Arago, care astadi este ambasadoru alu republicei francese in Bern si care pe atunci erá advocatu in Paris — va se dica vecinicu pusu in periculu se me apere in numerósele procese de presa ce mi le facea imperiulu. Da, 'mi aducu bine aminte, cà ne intalniramu cu unu tèneru rosiu la façia si plinu de viatia, care salutà cu politetia pe Arago, cá pe unu maiestru in specialitatea sea. Prietinulu meu nu se multiami sè respunda numai la respectuós'a salutare, ci 'i facù semnu sè se apropia, si 'lu batu usiurelu pe umeru cu tabachierea ce o tìnea in màna.

„Pèrmite-'mi", dise elu, „se 'ti presentezu pe unulu din tinerii mei colegi; densulu a debutatu numai in dilele din urma; are multu talentu si do buna séma se va face unu mare oratoru politicu."

Tènerulu plecà puçintelu capulu si se aperà cam confusu in potriv'a laudei dicêndu: „Maître Arago, maître Arago, esti proa complesantu." — „Nu, nu, dragulu meu Gambetta, spunu numai adeverulu; esti fórte talentatu. Feresce-te de-o modestia falsa."

In sfèrsitu Gambett'a trebui sè primésca complimentulu — càci de! esiá din gur'a unui espertu, unui maiestru — si se departà cu frunte senina, cu ochiu stralucitoru. Arago, prietinulu meu, 'lu impluse de focu.

Cum s'au schimbatu lucrurile! Astadi nu i-ar paré reu ambasadorului din Bern sè fia observatu de Gambetta si sè fia laudatu pentru talentele sale. De buna séma nu va stricá carierei sale de diplomatu, cà am reamintitu prorocí'a s'a.

De atunci l'am intalnitu pe Gambett'a, càtu a tìnutu timpulu, in care a invetiatu asié de bine mestesiugulu oratoriei, de mai multe ori cu deosebire in biroulu redactiunei jurnalului „Temps".

De óra-ce vorbirea curge asié de dulce din buzele lui Gambett'a, de óra-ce vocea s'a este sonora, de óra-ce miscarile sale suntu vii si persón'a s'a este puternica, ómenii au facutu din aceste insusiri oratorice o pavéza, de care nu mai voiescu sè 'lu mai desbrace. Elu a fostu tinutu de estremu, pe càndu caracteristic'a lui este mai multu, cà 'si stapànesce ideile, de càtu cà le da o espressiune puternica. Nu sciu, despre cine s'a disu odata, cà se stapanesce pêna la nebunia. Acést'a s'ar' puté dice si façia de Gambetta. Càndu se aprinde mai tare, trebue cà voiesce se infrêneze pe unu prietinu, care a luat'o prea repede, si càndu s'a revoltatu Parisulu, acestu revolutiunaru — cum a fostu poreclitu — a luatu cuventulu totu numai, cá sè se impotrivésca revolutiei.

In presér'a dilei de 4 Septembre, càndu poporulu navalí spre corpulu legislativu, elu se suí pe unulu din stàlpii dela pórta, cá se conjure multimea se lase pe deputati sè se sfatuiésca in linisce — si a duó'a di, càndu curentulu dete la o parte pe militari si intrà in sal'a de siedientie, presidentulu Schneider, vediendu cà in zadaru se silesce se fia intielesu, in zadaru suna din clopotielu, nu putù face altucev'a decàtu se strige cu voce tare: „Ascultati celu puçinu, ce ve va spune d-lu Gambett'a!

Inzadaru 'si puse Gambett'a tóte puterile se nabusiésca revoluti'a, inzadaru fagadui, cà imperatulu va fi depusu dupa tóte formele parlamêntare — elu nu fù ascultatu si Jules Favre, vediendu cà trebue sè iè cu totului totu altfeliu de mesuri, vediendu, cà ori si ce resistintia este zadarnica, fù acel'a, carele strigà càtra poporu: „Se mergemu la cas'a orasiului. Acolo vomu creá guvernulu!"

In trécatu observu, cà Gambett'a, càtu este elu de mare cá oratoru, are lipsa de ascultatori bine pregatiti. De càte ori a intalnitu dusmania, totudeun'a a iritatu pe ómeni, fara a-i puté domolí. Si pentru ce? Pentru-cà marele seu talentu, geniulu seu este cu deosebire diplomaticu; pentru-cà oratori'a s'a nu este atatu a unui tribunu, càtu a unui omu de statu, pentru cà atàtu candu a debutatu càtu si mai tardiu in period'a cea mai stralucita a intrebuintiatu prea multu elocinti'a forensa, incàtu acumu nu mai póte nimicí cu ea o opositia seriósa. . . Cele mai mari triumfuri le va serbá elu totu-deun'a in adunari alese, in societate aléѕa. In 1870 am fostu martoru la o astfeliu de invingere neresboinica.

Comitetulu alesu de deputatii si jurnalistii, cari erau in potriv'a plebiscitului, avea se publice unu manifestu. Toti membrii adusera càte unu proiectu propriu. Cele mai multe din aceste proiecte nu fura bune de nimic'a si in sfèrsitu remasera numai duóe din ele se fia discutate: a lui Grévy si a lui Delescluze, redactorulu de capetenia alu gazetei „Réveil". O mare deosebire erá intre aceste duóe proiecte. Grévy aretà poporului in puçine dér' potrivite rênduri, care este datori'a s'a; Delescluze intrebuintià unu tonu mai ameníntiatoriu. „Eu nu subscriu manifestulu d-lui Delescluse", dise Grévy. „Si eu nu 'mi voi pune numele sub acel'a alu d-lui Grévy, odata cu capulu!" respunse viitorulu ministru alu comunei.

Atunci Jules Simon propuse cu siretienia, cá Gambett'a cu Jules Ferry se faca unu nou manifestu, orientàndu-se atàtu dupa alu lui Grévy, càtu si dupa alu lui Delescluze. Propunerea se primí si a duó'a di Gambett'a cetí unu manifestu facutu de elu singuru, pe care manifestu 'lu subscrisera cu totii. Grévy fù siguru cà acest'a este proiectulu seu; Delescluze putea se jure cà elu a esitu invingêtoru. . .

Paralelele istorice alta-data asié de multu cautate, adi si-au perdutu din valóre. Un 'a inse nu 'mi ese de locu din capu si nu me potu desbará de ea in nici unu chipu: asemanarea intre Gambett'a si Thiers. Amênduoi suntu din sudu, amenduoi din poporu, amênduoi fii ai revolutiunei, déra fii bine crescuti. Foculu revolutionaru ese pe incetulu prin perii loru si ei nu iubescu ordinea, disciplin'a si regul'a mai puçinu cá progressulu. Precum Thiers nu putea suferí o maioritate nedisciplinata, totu astfeliu Gambett'a nu voiesce se domnésca cu o partida fara capetaiu. Amenduoi suntu anteluptatori ai „libertatiloru necesare", dér' nu ai unoru fantasmagorii netrebuintióse; amenduoi suntu oportunisti. In politica ei suntu patrioti, ba chiaru siovinisti. De altfeliu Gambett'a cá si Thiers tiene prea puçinu la forme. . . E ciudatu cà si in privinti'a economiei nationale amênduoi suntu totu cam unu feliu, cam cutezatori; amendoi se potu socotí in càtu-va de eroi si tienu la nesce prejuditii de cari nu voiescu sè se lapede in nici unu chipu — cu tóte acestea ei suntu gat'a totudeun'a a amaná astfeliu de cestiuni pêna la ocasiuni mai potrivite. In parlamentu ei se ocupa numai de lucruri reale, practice, imediatu de lipsa. La prim'a privire se pare cà nimicu nu póte fi mai diferitu decàtu modurile loru de vorbire. Si cu tóte acestea in oratoria au ei aceeasi metoda. Amenduoi incepu totu cam unu feliu si amenduoi au aceeasi gresiéla. In ori si care vorbire a lui Thiers trebuiá se fia cev'a ce nu se cuvenea se fia esprimatu; in fia-care vorbire a lui Gambett'a trebue se fia unu cuventu de prisosu. Se fia nebagare de séma? E greu de crediutu. Este chiaru o apucatura dibace: oratorulu voiesce se faca o mica contradicere, se inveselésca, asié dicêndu, pe contrariu, aretàndu-i unu locu atacabilu. Asié se arata tauriloru basmau'a rosia cá sè turbeze de mania càndu ascutit'a sabia este intre córnele loru.

Càtu erá politicu tèneru, miculu Thiers era tienutu de mesteru-strica, de omu cu capu 'n màna si totu astfeliu a fostu tienutu si este inca tienutu si Gambett'a — ba pe leuga tóte acestea si de ambitiosu. Ambitiosu, tréca-mérga! Nimenea nu este atàtu de simplu se créda, cà noulu primu-ministru ar' fi asteptatu atàta vreme numai si numai din prea mare modestia. Elu voi'a se amestece bine càrtile inainte de a incepe joculu. Póte cà le-a amestecatu prea multu, póte cà si-a isgonitu chiaru norocului, póte cà era mai bine se dè carti mai de vreme. Eata déra, cà elu este cu multu mai puçinu omu cu capu in màna cá Thiers. Acest'a erá cu multu mai nerabdatoriu, càndu trebuiá se intre in actiune. Cu passiune punea elu màn'a pe putere, cu passiune o svèrlea departe de sine. Gambett'a s'a multiumitu multa vreme cu autoritatea ce-o deduse opiniunea publica si multa vreme se bucurà de popularitatea, care intr'unu statu democraticu este privita de unu oficiu, de o demnitate, de-o functiune. Numai acumu s'a pusu elu la lucru. Lumea se va convinge, cà revolutionariulu póte fi unu bunu guvernatoriu. . . In vorbirile lui Gambett'a, este unu curentu adeveratu conservativu, si ceea ce mai este in elu furtunosu atinge numai suprafaçi'a. Inainte de 1870 adressandu-se càtra junimea studiósa nu dise: „voi sunteti sciinti'a", ci avù curagiulu de a observa: „Nu sciuti nimicu, aideti se lucramu!" Numai intieleptiunea putea vorbi astfeliu. . . Amu istorisitu despre resistenti'a ce a facut'o elu revolutiei in 4 Septembre. Denumitu de ministru de interne ce face elu mai antaiu? Scrie unu circulariu, in care face numai schimbarile cele mai de lipsa si porruncesce, cá toti functionarii imperiului, cari voru fi càtu de puçinu ómeni de omenia, se fia lasati in posturile loru. Thiers are se caletorésca intrég'a Europ'a, cá apostolu alu Françiei, se gasésca aliati — si Gambett'a este celu d'antaiu, care 'lu aprobéza. Elu se simte una cu betrênulu omu de statu si este solidariu cu dênsulu in ori si ce afacere.

Numai in trécatu adaugu vre-o cateva cuvinte despre rolulu pe care l'a jucatu elu in resboiu. Cá si Thiers facù elu planuri de lupta, cá si Thiers atitià elu

totu mai multu foculu patriotismului. Déca mai tardiu Thiers cá presidentu alu republicei numì pe Gambett'a „nebunu de legatu", acést'a s'a intemplatu intr'unu momentu de gelosia. Betranulu strategu vedea, cà áre a face c'unu rivalu si este lucru fórte frumosu pentru ambii ómeni de statu, cà din acést'a rivalitate se nascú prietenia. . . Paralel'a inceputa s'ar' poté continuá si mai departe, dér' mi se pare, cà cele opuse pêna acumu suntu de ajunsu pentru de a caracterisá pe barbatulu, care astadi ocupa in opiniunea Françiei primulu locu. I lipsesce aureol'a, farmeculu ómeniloru „providentiali", dér' ast'a nu strica nimicu, càci elu are renumele de omu folositoriu. Abia pasí pe arena si ómenii 'lu numira puru si simplu „Gambett'a" si acést'a intimitate, care este departe de glori'a unui Lamartine séu a unui Victor Hugo se apropia fórte multu de cetatianesculu respectu, ce insoçiea pururea numele Thiers cu unu simplu „Monsieur", Siovinistu cá si reposatulu barbatu de statu, ţotu unu feliu de republicanu, mai multu diplomatu decàtu omu de statu, mai multu patriotu decàtu supusu orbu alu partidei liberale, Gambett'a va urmari cu totului totu politic'a lui „Monsieur Thiers", fara a amenințiá in afara, fara a stricá in laintru decàtu póte prin vre-o abatere a cerbicosului lui spiritu.

In anulu 1871 am prorocitu, cà odinióra „nebunulu de legatu" va lucrá mana in mana cu „liberatoriulu teritoriului." Ce am scrisu in 18 Februariu 1871 in foi'a mea „La Cloche" s'a implinitu tocmai pe tocmai. Càndu zaceá Thiers pe patulu de mórțe, man'a lui Gambett'a a fostu aceea, care i-a datu unulu din cele mai de pe urma semne de iubire, si lui Gambett'a i-a fostu datu, cá mostenitoriu alu manifestului lui Thiers si cá esecutoru alu testamentului lui, se sfêrsiésca lupt'a din 16 Maiu. Póte cà acumu ar' fi sositu vremea se prorocescu din nou. Dér' e mai bine cu tóțe acestea se lasamu pe tenorulu eroicu, care pêna acuma 'si-a mormàitu canteculu dupa culise, se pasiésca pe bina. Asié dicea, mi se pare, ducele de Broglie, adaugêndu: „mai curendu séu mai tardiu totu trebue se cante lânga lampe."

Eata, lampele suntu aprinse, cantaretiulu e pe bina, s'a datu semnulu pentru incepere, cortin'a se ridica — bàgati de séma!.

Reuniunea femeiloru romane din Selagiu.

De sub Codru, 19. Novembre 1881.

Eri, adeca in 18 l. curente, se constituì pe bas'a statuteloru vediute de guvernu „Reuniunea femeiloru Romane din Selagiu." Cu aclamatiune se alese: de presiedinta dómn'a Clar'a Maniu, de vice-presiedinta d-n'a Mari'a Cosm'a, de secretariu dlu Vasiliu Popu, de bibliotecariu dlu Valentinu Popu, de cassariu dn'a Emili'a Popu, de controlora domnisiór'a Elen'a Popu. In comitetu se alesera: dómnele Mari'a Barboloviciu, Gisel'a Popu, d-sióra Elen'a Popu, d-n'a Eleonor'a Nichita, d-na Ludovic'a Orosu, d-n'a Emili'a Popu. Participara in màni'a tempului nefavoritoriu vre-o 30 dómne si cam pe atàti domni, intre acesti-a barbatulu Selagianiloru, Georgiu Popu si vicariulu Silvaniei, Alimpiu Barboloviciu.

Desbaterile au decursu dupa o programa recomendata de dómna Clar'a Maniu si primita de intrég'a adunare in modulu celu mai frumosu, fara de a se incurcá séu precipita ceva. Zelulu, care 'lu aréta damele nóstre càtra acésta intreprindere nationala, ne bucura, si asecuréza in privinti'a prosperarei ei; eleganti'a altcum inascuta secsului frumosu, cu care au parlamentatu damele conducêtórie, acum prim'adata in viéti'a loru, ni a causatu o adeverata placere, ér' desteritatea loru ne a surprinsu. Presiedint'a interimala, Mari'a Cosm'a, multiami in termini caldurosi, dér' strictu oficiosi, pentru increderea pusa pên'acum in zelulu si capacitatea ei, spre a representá si inaintá interesele reuniunei pêna la constituire si 'si depuse mandatulu; nou alés'a presiedinta Clar'a Maniu asemene multiami pentru onórea, ce i se facù din partea dameloru, incredintiandu-i-se conducerea afaceriloru reuniunei pe trei ani; mai mare efectu facù inse frumós'a vorbire a domnisiórei Elena Popu, in care accentuà: influinti'a puternica, ce a avut'o femeea in indulcirea moravuriloru, prin urmare pe terenulu civilisațiunei; rolulu insemnatu, ce a jocatu femeia in tóte evenimentele mari ale istoriei omenimei; indemnulu, care a sciutu sè insufle, otarirea eroica, la care inpinse unele femei mari pre fiii si soçii loru si prin acesti-a pe natiuni intregi; poterea iresistibila regeneratória a femeiei; zugravì apoi cu cuvinte convingêtórie lips'a, ca si femeia romana sè se lupte alaturea cu soçiulu ei pentru interese mai inalte nationale si mai alesu pentru cultur'a nationala; facù unu elogiu fórte elocinte si insufletitoriu otarirei dameloru Selagiane de a infiintia reuniunea; recunoscù zelulu, ce s'a aretatu dejá pên'acum in conducerea pentru ajungerea scopului sublimu si in fine dedù espressiune sperantîei, ba convingerei firme, cà pre langa acésta intreprindere frumósa se voru grupá in scurtu tempu tóte damele intielegintiei romane din Selagiu si prin resultatulu activitatii loru de puçini ani voru dovedi in modu sralucitoriu, cà suntu demne soçii, fiice si surori ale inteligintiei romane din Selagiu, care apretiuindu dupa adeverat'a loru importantia evenimentele, ce se petrecu in lume si in tiér'a nóstra, prin atitudinea ei in lupt'a nationala a sciutu sè-'si castige recunoscinti'a natiunei si respectulu contrariloru. Aplaudarile viue, de cari fù intrerupta acést'a vorbire precàtu de bine compusa, pre atàtu de bine si rostita, au esprimatu mai bine, decàtn cum asiu fi eu in stare sè descriu efectulu produsu prin persón'a, eleganti'a espresiuniloru si desteritatea domnisiórei de a luminá lucrurile, de a convinge si miscá. Noi Selagianii dicemu in animele nóstre si cei-ce o cunoscu cá noi ne voru secundá: „démna fiica a parintelui ei!"

Pentru fondulu reuniunei s'au adunatu in acésta una nu prea cercetata adunare aprópe 200 fl., cea mai mare parte pe cól'a domnisiórei Elen'a Popu.

Celu mai aprópe scopu alu acestei reuniuni este, precum audîiu, redicarea unei scoli mai inalte pentru fetitie romane in Simleu. Zelósele dame romane din Selagiu voiescu inse sè faca din reuniunea loru unu focularlu de cultura sociala romanésca, o scóla mai inalta pentru tenerele dame romane, unu centru de conveniri si petreceri romanesci. Cea mai aprópe adunare generala se va tiené càtra finea lunei lui Augustu din anulu venitoriu si va fi incheiata cu balu si concertu.

Politic'a dilei se magulesce cu aceea, cà ne-a turtitu la parete. Ne-a turtitu, ea scia cu ce pretiu, dér n'amu muritu inca. Pulsulu natiunalu bate in noi poternicu, mai poternicu decàtu ori-candu; dovéd'a despre acésta, cà si femei'a romana 'si voiesce dejá partea s'a din lupta pentru cultur'a si viéti'a nationala. Caracterului, curagiului si mintei barbatiloru nostri s'a adusu unu poternicu aliatu: anim'a femeiei romane. Acesti factori voru reportá, trebue se repórte victori'a causei nóstre nationale; drepturile nóstre trebue sè fia recunoscute si nationalitatea nóstra asecurata. Pan' atunci nu vomu face politica, dér' vomu trai, prelanga tóte opintirile contrariloru, viéti'a romanésca.

„Traiésca femeile romane, aliatele nóstre pe terenulu culturei natiunale."

Codrénu.

Cestiunea Dunarei.

IV.

Cuventulu deordinu pentru Europ'a in acésta cestiune nu putea fi de càtu: Nu trebuie comissiune mixta! Dunarea este unu fluviu europeanu; comissiunea europeana trebuie se regulamenteze si se supravegheze návigarea ei.

In adeveru, protocolele congressului dela Berlinu dovedescu ca n'a fost nici o data vorba d'a se crea o comissiune mixta pentru aplicarea regulamenteloru. Se va vedé in partile pe cari le citamu mai la vale genesea, cá se dicemu astu-feliu, a articolului 55. Ele esplica deslusitu sensulu lui si nu lasa nici o indoiéla asupra adeveratei sale interpretari. In ele se va vedé mai antaiu ca tratatulu din Berlinu stabilesce cu Comissiunea europeana a Dunarei va elabora si sapraveghia regulamentele de politia fluviala a Dunarei.

Nu se vorbesce in nici o parte d'o comissiune mixta a Dunarei; baronulu de Haymerle accentuéza chiaru ca: chimbari la unu tratatu solemnu nu potu fi otarite de o comissiune speciala dér' trebuie se fia consecrata de congressu.

Prin urmare, elu condamna de mai 'nainte ante-proiectulu propusu, sustinutu si amendatu de catra delegatulu Austro-Ungariei pe langa comissiunea europeana a Dunarei, caci acestu proiectu introduce intr'unu tratatu solemnu schimbari, cari nu sunt consecrate printr'unu actu internationalu. Se va observa intr'altele o declaratiune a principelui de Bismarck, care atunci trecù nebagata in séma, dér' a careia insemnatate, evenimentele o facu se reiasa astadi: prin acésta declaratiune, cancelarulu marturesce ca marile interese germane, despre care se vorbesce asié de de multu in acésta cestiune se intemeiaza p'o fictiune. Ceea ce era o fictiune in 1878, va fi devenitu óre unu interesu maioru in 1880?

(Urméza protocólele mentionate mai susu.)

Unde este aci vorba de vr'o comissiune mixta? Si pe ce Austri'a se putea intemeia pentru a crea acést'a noua persóna morala? D'aceea Comissiunea européna, in sessiunea sea din primavér'a anulu 1880, n'a luatu in consideratiune ante-proiectulu si se otari se elaboreze ea ênse-si unu altu proiectu dupa articolulu 55 din tratatulu de Berlinu.

Ori-cine era in dreptu se spere ca comissiunea, in urmatórea sesiune dela Novembre 1880 nu va cede nici una din atributiunile séle unei alte autoritati neprevediute in tratatulu dela Berlinu si nu se va desesîsa de cea mai insemnata din functiunile séle, aceea d'a regula ea ênse-si si d'a garanta la Dunare aplicatiunea trataleloru dela 1815, 1856 si 1878.

Dér' lucrulu se petrecù altu-feliu. Din cause, pe care unu viitoriu apropiatu le va lamuri fara indoiéla, instituirea comissiunii mixte, suptu presiedinti'a Austriei, fù primita in principiu de maioritatea puteriloru; ea se margini in a limita puterile nouei comissiuni si a o face dependinte de comissiunea européna.

Dér' divergintie adanci se ivira intre delegatii in regulamentarea acestoru puncte si lucrarile sessiunii din tómn'a lui 1880 remasera fara resultatu definitivu. Delegatii se despartira pentru a reincepe discussiunea in Maiu 1880. Protocólele acestei din urma sessiuni dovedescu ca o divergintia profunda urméza a esiste intre delegatii asupra duóe puncte de capetenia, cari forméza basea discussiunii pendinte anca intre cabinete.

Aceste puncte suntu:

1. Limitarea daratei comissiunii mixte, cà aceea a comissiuni europene.

2. Apelulu inaintea comissiunii europene in contra oricarui actu séu otarire a comissiunii mixte.

Aceste duóe puncte au fost puse in discussiune in urma unei propuneri a delegatului anglesu: asupra celui d'anteiu, delegatii s'au invoitu astu-feliu, cà temerea cá comissiunea mixta se esiste dupa ce puterile comissiunii europene s'ar fi sfirsitu si substituindu-se acesteia, cade in façia dispositiunii positive introduse in regulamentu la art. 2.

Dér' asupra celui d'alu doilea punctu alu propunerii anglese se ivira divergintie si s'amana resolvarea a ori-carei cestiuni.

Delegatulu Germaniei a opusu propunerii delegatului anglesu o alta propunere, formulata in acesti termeni:

„Otaririle comissiunii mixte voru fi luate cu maioritate de voturi: in casu de paritate, votulu presiedintelui va fi preponderante in cestiuuile administrative.

„In casu candu, in cestiunile de principiu, nu se va dobêndi unanimitatea, fia-care delegatu va avé facultatea se céra cá esecutarea se fia amanata, pentru cà cestiunea se fia prealabilminte adusa inaintea comissiunii europene, a careia otarire luata in plenum, cu maioritate de voturi, va avé putere de lege.

Aceste duóe propuneri, adica a duó'a parte a propunerii germane si propunerea anglesa, au fost puse d'o data in desbatere.

Protocólele 18 si 19 ne da resumatulu desbateriloru, cari au avutu locu asupra acestoru propuneri, in giurulu caroru se invertesce totu intereresulu desbateriloru comissiuni in cea din urma sessiune.

Aceste protocóle suntu fórte instructive, càci ele desvedescu deosebirile de vederi ale diferiteloru cabinete in acésta cestiune.

Mai cu séma intre delegatii Austro-Ungariei si Germaniei d'o parte, si delegatulu Angliterii d'alta, discussiunea s'a urmatu c'o vioiciune si o staruintia, care a sfersitu prin a paralisa lucrarile comissiunii, si le au silitu se amane otarirea pentru o alta sessiune.

D'altmintrelea, delegatii Franciei, Russiei, Turciei, Italiei, Serbiei si Bulgariei s'au apropiatu mai multu séu mai puçinu de punctulu de vedere anglesu, care nu tîntea pe nici unu guvernu in particularu si care nu era de catu o simpla precautiune, de care tóte celelalte puteri se voru folosi si alu careia caracteru este conformu cu usurile internationale.

In protocolulu 19, divergint'a ia unu caracteru acutu, care este constatatu de delegatii Françiei, Turciei si Italiei. Delegatulu otomau dice ca de indata ce esiste diverginti'a asupra premiseloru, este de crediutu ca delegatii nu se voru puté invoi asupra consecintieloru; elu conchide dicendu, ca a urma discusiunea in asemenea conditiuni este a perde unu timpu pretiosu, care ar' puté fi cu folosu intrebuintiatu pentru a obtiné ua intielegere directa intre cabinete.

Din aceste desbateri a reesitu utilitatea ce ar' fi sè se discute modificarile puteriloru comissiunei europene, prevediute prin art. 54 din tratatulu de la Berlin.

Delegatii Engliterei, Turciei si Romaniei se declara gata se ie parte la ua schimbare de vederi in acést'a privintia.

Dér' delegatulu Françiei este d'ua alta parere. Vediendu, dise elu, ca intielegerea nu s'a pututu stabili, este de parere cá comissiunea se se oprésca asupra acestui puntu si se nu se complice fara folosu ua desbatere ale carei elemente sunt deja atàtu de numeróse si atàtu de complexe.

In acést'a privintia, presiedintele constatandu, ca propunerea delegatului Engliterii n'a intrunitu unanimitatea, acestu din urma se crede obligatu d'a declara ca:

„De óra-ce propunerea s'a asupra dreptului d'apelu n'a avutu ua adesiune unanima, elu nu póte primi crearea commissiunii mixte asiè cum ea este propusa in primulu articolu.

Acést'a declaratiune punendu din nou totulu in cestiune, tóte discusiunile ulterióre au remasu fara obiectu si sunt desbracate de interesu. D'aceea delegatulu Austro-Ungariei esprima speranti'a ca delegatii voru fi in curendu intariti cu instructiuni din partea guverneloru loru asupra cestiuniloru remase in suspensiune, si ca se va puté ast-felu reincepe discussiunea regulamenteloru.

Acést'a repede ochire asupra faseloru principale prin care a trecutu discusiunea, este d'ajunsu ca se ne convinga ca cestiunea Dunarei si-a schimbatu cu deseversire faç'a. Nu mai e vorba numai d'a regulamenta, ci d'a pune regulamentarea in concordanti'a cu interpretarea tratateloru esistinte.

Admitendu-se stabilirea principiului coesistintiei celoru duóe comissiuni, trebuie ua noua interpretare a puteriloru comissiunei europene. Precum a observatu fórte juditiosu delegatulu Franciei, instituirea unei comissiuni mixte a careia esistintia este, d'unu comunuacordu, subordinata aceleia a comissiunei europene, ar' provoca neaperatu prelungirea acesteia din urma cu noue puteri. Si déca nu s'ar' puté ajunge la intielegeri asupra naturei acestoru puteri, urméza cá comissiunea europena se continue a esiste in conditiunile in care ea functionéza actualminte.

Acest'a este noulu teremu asupra caruia cestiunea remasese pusa la inchiderea celei din urma sesiuni a comissiunii europene.

In totu timpulu sesiunii Italia luase initiativ'a unei midilociri intre propunerile englese si austro-germane. D. Mancini adresase generarelui Menabrea, ambasadorele Italiei la Londra, ua nota in care guvernulu italianu s'apropria de punctulu de vedere austriacu, si sfarsiesce prin a oferi serviciele séle pentru a se ajunge la ua solutiune indestulatória a cestiunii.

Acést'a nota, in resumatu, nu coprinde nimicu nou, si pare ca n'a avutu de scopu de càtu d'a dovedi cabinetului din Vien'a intentiunile bine-voitóre ale cabinetului italianu. La Londra, pare ca ea n'a intempinatu ua primire prea favorabila, càci oferirea midilocirii a remasu fara resultatu.

D'altmintrelea, acestu documentu perde din valórea lui in faç'a ultimei propuneri detorite initiativei Franciei.

Acést'a propunere ia, se dice cá puntu de plecare propunerea germana, cuprinsa in protocolulu 18 din ultim'a sesiune a comissiunii europene.

Germani'a propusese ca tóte cestiunile de principiu se fia de competinti'a comissiunei europene; asiè ca, comissiunea mixta n'ar' avé se otarasca de càtu asupra cestiuniloru curatu administrative.

Dér' ua dificultate seriósa se ridicase faç'a cu acést'a propunere: trebuia se se scia cari sunt cestiunile care trebuie se fia privite ca de principiu, si cari trebuia se fia considerate cá administrative si prin urmare de competinti'a commissiunii mixte.

Asupra acestui punctu, devenitu puntutu de capetenia asupra caruia se'nvertesce discusiunea, ultim'a propunere francesa pare ca voiesce, judecand'o dupa cum a transpiratu in presa continutulu seu, se'lu resolve in modulu urmatoru.

Unu membru alu comissiunii europene a Dunarei ar' fi delegatu pe rîndu pe langa comissiunea mixta, dupa ordinea alfabetica a Stateloru representate in comissiunea europena. Acestu delegatu ar' avé missiunea se statueze asupra puntului d'a se sci déca cestiunile cari voru fi puse in discusiune sunt de principiu, si 'n casu d'afirmativa se le defera commissiunei europene.

Acést'a propunere represinta intréga fasa din urma a cestiunii.

Acum, negociarile diplomatice se invertescu in giurulu acestei base propuse de Françia; dér' nu este probabilu ca puterile voru ajunge la ua intielegere, càci Austri'a ca si Romani'a, cari represinta cele duóe punturi de vederi cele mai opuse in acést'a cestiune, voru gasi grave inconveniente in propunerea francesa. Cea d'anteiu putere nu se va 'nvoi la acést'a, pentru-ca rolulu comissiunii mixte se micsioréda 'ntr'unu modu insemnatu; a duó'a vede 'n acest'a propunere ua consacrare chiaru a acestei comissiuni pe care a combatut'o de la 'nceputu.

Ce 'nsemnédia, in adeveru, delegarea unui membru alu comissiunii europene facuta dupa ordinea alfabetica, si care va avé se deosibésca cestiunile de principiu d'acelea, care nu sunt?

Acést'a delegatiune da puçina garantia controlului europénu: nu se voru pune cestiunile 'ndoióse in adeveru, de càtu atunci candu delegatiunea se va 'ncredinti'a puteriloru favorabile vederiloru austriace.

Ast-felu Romani'a nu se póte 'mpedica d'a vedé in propunerea francesa ua atingere a suveranitatii séle teritoriale.

Nu trebuie se uitamu asemenea pe Serbi'a si Bulgari'a, ale caroru drepturi sunt isbite de combinatiunea francesa, pentru ca ele nu voru fi representate iu comissiunea européna, ua data ce regulamentele voru fi fost votate.

Se vede dér' ca, cu tóta admiterea 'n principiu a commissiunei mixte, dificultatile pe care le intempina regulamentarea functionarii séle dovedescu c'acest'a comissiune este ua creatiune care nu presinta nici ua garantia controlului europénu.

(Nouvelle Revue.)

Diverse.

(Procesulu lui Guiteau) care s'a inceputu in diu'a de 14 st. n. curinte, atrasese o multime de lume. Sor'a si fratele acusatului erau façia. Aperarea era represintata prin cumnatulu seu si unu altu advocatu. Acest'a a cerutu mai antaiu amanarea procesului pentru a se inlesni pragatirea aperarii. Dupa càte-va minute de desbateri, procesulu s'a amanatu pentru a duó'a di, 15. Atitudinea acusatului era strania: elu discutá mereu fórte tare cu avocatulu seu care voia se'lu impedece d'a citi o declaratiune. Judecatorulu 'i ordoná in zadaru se taca. Guiteau staruia mereu, declarandu cà are dreptulu se citésca discursulu seu. In fine se otarì se dè unui diaristu, care siedea aprópe de elu, manuscriptulu discursului seu, care a fostu publicatu sér'a in càte-va diare. Declaratiunea lui Guiteau este conceputa in termenii urmatori: „Dumnedieu 'i-a poruncitu, dice elu, se traga asupra presiedintelui Garfield." Elu face cunoscutu, cà mai multe din rudele sale au fostu atinse de nebunia si cere bani pentru a'si asigurá aperarea.

(Altoiulu in Chin'a) Operatiunea altoiului ast-felu, cum ea se practica in Chin'a, infatisiéza duóe trasuri caracteristice indestulu de curióse: celu ce se altoiesce nu este operatu la braçiu séu la picioru, ci sub nasu, si guvernulu, de si nu indatoréza pe nimeni a se supune acestei operatiuni, ajunge la acela-si scopu, dandu parintiloru, pentru fia-care copilu altoitu, o prima in moneta de arama, represintandu valórea aprópe a diece bani, sum'a care nu este despretiuitu in Chin'a pentru ómenii din clas'a saraca.

(Unu furtu de tunuri.) Nu este multu timpu, de càndu dela fortaréti'a din Wilhelmstein (Schaumburg-Lippe), s'au furatu duóe tunuri. Ele sunt in auru si afara d'acésta au valóre istorica. Ducele Wilhelm le primise dela guvernulu portugesu cá dreptu recunoscintia pentru stralucitele sale fapte de resbelu. Pena acum furii n'au fostu descoperiti. Tunurile asemenea, „Rom."

(Falsificatori evrei de bani) Diarulu „Posta" i se scrie din Mihaleni cu data de 31 Octobre: „In dilele aceste sosi la posta de aici unu gropu in valóre de 400 fr. sub adres'a unui evreu M. Herscovici. Dirigintele oficiului a calculatu, cà acelu gropu, dupa greutatea lui, ar' contienè aproximativu 15,000 fr. in bilete ipotecare ér' nici de cum 400, dupa cum era declarata valórea lui. Presentandu-se numitulu la posta, diringintele 'i-au propusu se deschida gropulu acolo, càci la din contra nu ilu eliberéza. Evreulu nu a voitu sub nici unu pretestu; dupa càte-va dile de insistentia zadarnica, evreulu a plecatu la Iasi si intorcèndu-se, a declaratu la posta, cà de-si gropulu e sub adres'a lui, elu inse refusa primirea lui. Acésta a datu locu la banueli, cu atàtu mai multu, cà despre elu circulau mai multe scomote, cà ar' fi falsificandu bani. Intr'o séra in urm'a acestora si a unei denuntiari, sub-prefectulu incungiurà cas'a evreului punendulu sub sentinela si sesisara parchetulu. A duó'a di sosi judecatorulu de instructie cu procurorulu. La elu nu s'a gasitu nimicu, inse deschidiendu-se gropulu, s'a constatatu, cà contienea aprópe 15,000 ruble de hàrtia russesci false. Din instructiunea urmata s'a aflatu, cà acestu evreu este unu complice secundaru alu unei asociatiuni din Iasi, care face ast-felu de ruble si tramite si acestui individu a le desface. Numitulu evreu asta-di e transportatu la Dorohoiu cu escorta.

(Votare prin electricitate.) Unu deputatu italianu a avutu ingeniósa idea d'a introduce electricitatea in lucrarile parlamentare, prin nascocirea unui aparatu pentru votatu, care permite fia-carui representatu alu natiei se 'si manifesteze opiniunea fara a se misca din locu'i. Eaca mediloculu: Fia-care membru alu Camerei are inaintea s'a la loculu lui o placa de metalu cu numele seu si cu trei nasturi de metalu, insemnati, respectivu: da, nu, abtienere. Plac'a este in comunicatiune cu unu aparatu tiparitoru centralu, care tiparesce in trei colóne separate fia-care felu de votu, dupa cum membrii impingu nasturii loru respectivi, o a patr'a colóna insemnéza pe cei ce lipsescu. Candu este momentulu sè se inregistreze fia-care votu, o cifra corespundiendu cifrei votului apare si totalulu se póte vedé dintr'o singura ochire.

(Calugari opariti de calugàru.) Duoi calugari odata, impreuna cu staritiulu, se pusera la masa. Mai inainte de a incepe se mànance, se invoira cá in totu timpulu mesei, se nu vorbésca de càtu din carte, adeca din sf. Scriptura si din sf. Evanghelia. La masa li se aduse unu crapu intregu facutu ciorba. Crapulu era taiatu in trei bucati: capulu, mediloculu si cód'a. Abia se puse castronulu cu ciorba pe masa si staritiulu se si repede si iea capulu, dicèndu din carte: capu la capu. Unulu din calugari, la rèndulu seu iea si elu mediloculu, pronuntiandu cuvintele: in mediloculu pamentului se va judecá lumea. Staritiulu, care in timpulu acest'a mancase capatin'a, dà ér' cu lingur'a prin castronu si iea si cód'a dicèndu: eu sunt alfa si omega, inceputulu si sfèrsitulu. Celualaltu calugaru, care remasese fara bucatica, vediendu-se trasu pe sfóra, iea si elu castronulu cu zéma fórta si 'i oparesce frumusiele pe amendoui, dicèndu: atunci vedieudu D-dieu pacatele ómeniloru, cu focu si cu apa a ploatu peste densii. „Popor."

Publicatiune de licitatiune.

Prin care se face cunoscutu cà mór'a din Petrisatu (Péterfalva) cu 4 pietrii, care este proprietatea fondului de institutiune asiè numitu P. P. Basiliti; se va esarendá pre calea licitatiunei in 1-ma Decembre a. c. la 10 óre a. m. in cancelari'a subscrisului.

1. Timpulu de arenda se incepe in 1-ma Ianuariu 1882, si duréza siése (6) ani.

2. Doritorii de a licitá au a depune inainte de incepera licitarei 10% a sumei de eschiamare de 3000 fl. v. a. cá vadiu; si pre langa aceea la dorinti'a comissiunei licitatóre, sunt datori a justifica si starea loru materiala.

Oferte in scrisu provediute cu vadiulu recerutu numai asiè se voru luá in considerare, déca celu puçinu cu o di inainte de licitatiune voru fi substernute Veneratului Consistoriu Metropolitanu din Blasiu.

3. Informatiuni mai detailate despre conditiunile de licitare si pena la terminulu de licitatiune se dau in cancelari'a subscrisului.

Blasiu in 16 Novembre 1881.

Ludovicu Csato,
advocatu archidiecesanu.

1—3

Cursulu de Bucuresci

dela 10/22 Novembre 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	88.1/2	89.1/2
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	98.—	99.—
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	102.—	103.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
7% „ „ urbane	idem	102.—	103.—
8% Imprum. municipalu . .	idem	105.1/2	106.1/2
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobènda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	222.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1540	1550
Auru contra argintu		1.—	1.—
Auru contra bilete hipotec. .		1.—	1.1/2
Auru contra bil. de Banca nat		1.—	1.1/2
Florini Val. Austr.		2.14—	2 15—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 23 Novembre st. n 1881.

Rent'a de auru ungara	119.60	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	125.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	133 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	112.—
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.10	Rent'a de harthia aust.	77.—
dto. (II-a emissiune)	109.—	„ de argintu „ .	77 90
dto. (III-a emissiune)	97.—	„ de auru „	93.75
Bonuri rurale ungare	99 20	Losurile din 1860 .	132 80
dto. cu cl. de sortare	98.60	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	842.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	98.50	„ bancei de creditu ungare . . .	358.50
dto. cu cl. de sortare	97.70	„ bancei de creditu austriace . . .	259 90
Bonuri rurale transilvane	99 —	Argintulu	—.—
„ croato-slav. . . .	99 50	Galbini imperatesci .	5.60
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	96.75	Napolsond'ori . .	9.41
		Marci 100 imp. germ. .	58 20
		Londr'a. . .	118 70

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.